Torstai 16. helmikuuta 2023

P9_TA(2023)0059

Lannoitteiden saatavuus EU:ssa

Euroopan parlamentin päätöslauselma 16. helmikuuta 2023 komission tiedonannosta lannoitteiden saatavuuden ja kohtuuhintaisuuden varmistamisesta (2022/2982(RSP))

(2023/C 283/12)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon 9. marraskuuta 2022 annetun komission tiedonannon lannoitteiden saatavuuden ja kohtuuhintaisuuden varmistamisesta (COM(2022)0590),

— ottaa huomioon 24. maaliskuuta 2022 antamansa päätöslauselman EU:n kiireellisen toimintasuunnitelman tarpeesta elintarviketurvan varmistamiseksi EU:ssa ja sen ulkopuolella Venäjän hyökättyä Ukrainaan ([1]),

— ottaa huomioon 20. lokakuuta 2021 antamansa päätöslauselman Pellolta pöytään -strategiasta oikeudenmukaista, terveyttä edistävää ja ympäristöä säästävää elintarvikejärjestelmää varten ([2]),

— ottaa huomioon 10. helmikuuta 2021 antamansa päätöslauselman uudesta kiertotaloutta koskevasta toimintasuunnitelmasta ([3]),

— ottaa huomioon komission tiedonannon valtiontukitoimenpiteitä koskevista tilapäisistä kriisipuitteista talouden tukemiseksi Ukrainaan kohdistuneen Venäjän hyökkäyksen jälkeen ([4]),

— ottaa huomioon 23. maaliskuuta 2022 annetun komission tiedonannon elintarviketurvan varmistamisesta ja elintarvikejärjestelmien häiriönsietokyvyn vahvistamisesta (COM(2022)0133),

— ottaa huomioon 20. heinäkuuta 2022 annetun komission tiedonannon ”Kaasua säästöön talven varalle” (COM(2022)0360),

— ottaa huomioon 20. toukokuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Pellolta pöytään -strategia oikeudenmukaista, terveyttä edistävää ja ympäristöä säästävää elintarvikejärjestelmää varten” (COM(2020)0381),

— ottaa huomioon jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta 2. joulukuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2115 ([5]),

— ottaa huomioon korkeisiin energianhintoihin liittyvistä hätätoimenpiteistä 6. lokakuuta 2022 annetun asetuksen (EU) 2022/1854 ([6]),

— ottaa huomioon EU-lannoitevalmisteiden asettamista saataville markkinoilla koskevien sääntöjen vahvistamisesta ja asetusten (EY) N:o 1069/2009 ja (EY) N:o 1107/2009 muuttamisesta sekä asetuksen (EY) N:o 2003/2003 kumoamisesta 5. kesäkuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1009 ([7]),

([1]) EUVL C 361, 20.9.2022, s. 2.
([2]) EUVL C 184, 5.5.2022, s. 2.
([3]) EUVL C 465, 17.11.2021, s. 11.
([4]) EUVL C 426, 9.11.2022, s. 1.
([5]) EUVL L 435, 6.12.2021, s. 1.
([6]) EUVL L 261 I, 7.10.2022, s. 1.
([7]) EUVL L 170, 25.6.2019, s. 1.

Torstai 16. helmikuuta 2023

— ottaa huomioon vesien suojelemisesta maataloudesta peräisin olevien nitraattien aiheuttamalta pilaantumiselta 12. joulukuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/676/ETY ([8]) (nitraattidirektiivi),

— ottaa huomioon 4. tammikuuta 2023 annetun komission yksiköiden valmisteluasiakirjan ”Drivers of food security” (SWD(2023)0004),

— ottaa huomioon Yhteisen tutkimuskeskuksen julkaisun ”Technical proposals for the safe use of processed manure above the threshold established for Nitrate Vulnerable Zones by the Nitrates Directive (91/676/EEC)” ([9]),

— ottaa huomioon lannoitteiden saatavuuden ja kohtuuhintaisuuden varmistamista koskevaa komission tiedonantoa koskevan kysymyksen komissiolle (O-000001/2023– B9-0010/2023),

— ottaa huomioon työjärjestyksen 136 artiklan 5 kohdan ja 132 artiklan 2 kohdan,

— ottaa huomioon maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan päätöslauselmaesityksen,

A. ottaa huomioon, että lannoitteet ja ravinnehuolto ovat välttämättömiä riittävän ja laadukkaan elintarviketuotannon varmistamiseksi ja että niillä on ratkaiseva merkitys maailmanlaajuisen elintarviketurvan kannalta; ottaa huomioon, että nykyinen lannoitepula voi vaikuttaa huomisen viljelykasveihin;

B. ottaa huomioon, että kivennäislannoitteiden tuotanto ja kustannukset riippuvat suurelta osin maakaasun saatavuudesta ja kohtuuhintaisuudesta, kun taas niiden osuus maailmanlaajuisista kasvihuonekaasupäästöistä on jopa 2,1 prosenttia ([10]); toteaa, että lannoitteiden, kuten typen ja ammoniakin, tuottaminen edellyttää valtavia määriä maakaasua; ottaa huomioon, että kaasun osuus lannoitteiden tuotantokustannuksista on noin 80 prosenttia;

C. ottaa huomioon, että planeettamme sietokyky biokemiallisille virtauksille on ylitetty EU:ssa typpikierron osalta (3,3 kertaa) ja fosforikierron osalta (2 kertaa) ([11]);

D. ottaa huomioon, että Venäjän federaation Ukrainaan 24. helmikuuta 2022 aloittaman laittoman hyökkäyksen seurauksena maailmanlaajuinen kivennäislannoite- ja energiakriisi uhkaa maailmanlaajuista elintarviketurvaa ja nostaa elintarvikkeiden hintoja, millä saattaa olla syvällinen vaikutus maailman haavoittuvimpiin väestöryhmiin, jotka ovat erittäin riippuvaisia kohtuuhintaisten ja ravitsevien elintarvikkeiden saatavuudesta;

E. ottaa huomioon, että historiallisesti suuri osa EU:ssa lannoitteiden tuotantoon käytetystä maakaasusta on peräisin Venäjän federaatiosta; ottaa huomioon, että Venäjän federaatio on maailman tärkein lannoitteiden ja niiden keskeisten ainesosien toimittaja; ottaa huomioon, että Venäjä on käyttänyt väärin määräävää asemaansa kaasutoimituksissa ja lannoitteissa poliittisena aseena; ottaa huomioon, että kivennäislannoitteiden käytön jatkuva korkea taso saattaa ruokkia Venäjän sotatoimia ja tukea muita autokraattisia järjestelmiä;

F. ottaa huomioon, että inflaatio vaikuttaa voimakkaasti maatalousalaan Euroopassa, erityisesti koska se rasittaa huomattavasti yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) nykyistä budjettia;

([8]) EUVL L 375, 31.12.1991, s. 1.
([9]) Huygens, D., Orveillon, G., Lugato, E., Tavazzi, S., Comero, S., Jones, A., Gawlik, B. ja Saveyn, H., Technical proposals for the safe use of processed manure above the threshold established for Nitrate Vulnerable Zones by the Nitrates Directive (91/676/EEC), Euroopan unionin julkaisutoimisto, Luxemburg, 2020.
([10]) https://www.nature.com/articles/s41598-022-18773-w.
([11]) https://commission.europa.eu/publications/analysis-main-drivers-food-security_en, s. 26.

G. ottaa huomioon, että monet eurooppalaiset kivennäislannoitevalmistajat ovat supistaneet toimintaansa tai lopettaneet tuotannon kokonaan, mikä johtuu suurelta osin maakaasun hintojen noususta mutta myös vähemmän byrokraattisten maiden aiheuttamasta verotuksesta ja kilpailusta, mikä on johtanut pulaan, lannoitteiden hintojen nousuun ja pienempiin satoihin, jotka johtuvat siitä, että viljelijät eivät pysty hankkimaan lannoitteita, joita he tarvitsevat täyttääkseen tuotantotarpeensa, ja että tämä vaikuttaa viime kädessä elintarvikkeiden saatavuuteen ja kohtuuhintaisuuteen;

H. ottaa huomioon, että maailman suurimmat lannoitevalmistajat ovat tuottaneet ennätyksellistä voittoa ([12]);

I. ottaa huomioon, että viljelijöiden on nyt ratkaistava kysymys siitä, kuinka suuren riskin he voivat ottaa kylvö- ja tuotantopäätöksissään tai tehtävä jopa päätös maataloustoimintansa lopettamisesta kokonaan, koska lannoitteiden hinnat ovat olleet hyvin epävakaat ja nousseet kahden viime vuoden aikana tasolle, jota ei ole koskaan nähty Euroopassa, mikä vaikuttaa viljelijöiden tulotasoon ja jopa tilanhoitoon; ottaa huomioon, että lannoitteiden tuotantoon tarvittavien raaka-aineiden saatavuutta ei ole taattu, mikä saattaa aiheuttaa maatiloille pulaa kasvukauden aikana;

J. ottaa huomioon, että maatalouden tuotantopanoskustannusten nousu on ollut merkittävä tekijä elintarvikkeiden korkeissa hinnoissa kahden viime vuoden aikana; ottaa huomioon, että satovuoden 2023 viljakasvien nykyiset hintaodotukset eivät välttämättä vastaa nykyisiä tuotantopanoskustannuksia, minkä vuoksi tuotot voivat olla tuotantokustannuksia alhaisemmat; ottaa huomioon, että joissakin jäsenvaltioissa ja erityisesti Ukrainan sodan läheisyydessä sijaitsevissa jäsenvaltioissa myyntihinta on jo jäänyt tuotantokustannusten alle; ottaa huomioon, että kun lannoitteisiin investoidaan hintojen ollessa korkeita, viljelijöihin kohdistuu riskejä, koska lannoitteiden hinnat saattavat laskea merkittävästi lyhyellä aikavälillä;

K. ottaa huomioon, että lisääntyneiden likviditeettivaatimusten ja lannoitemarkkinoiden epävakauden vuoksi monet pienet kauppiaat eivät voi ottaa markkinoille asettautumisen riskiä, mikä heikentää kilpailukykyä; katsoo, että komission olisi toteutettava toimenpiteitä tämän riskin lieventämiseksi mahdollistaakseen kilpailun lisääntymisen;

L. ottaa huomioon, että Pellolta pöytään -strategiassa oikeudenmukaista, terveyttä edistävää ja ympäristöä säästävää elintarvikejärjestelmää varten on asetettu tavoitteeksi vähentää ravinnehävikkiä vähintään 50 prosentilla varmistaen samalla, että maaperän hedelmällisyys ei heikkene; ottaa huomioon, että strategiasta 20. lokakuuta 2021 antamassaan päätöslauselmassa parlamentti suhtautui myönteisesti tähän tavoitteeseen ja korosti myös tarvetta varmistaa, että maaperän hedelmällisyys ei heikkene; toteaa, että näin vähennetään lannoitteiden käyttöä vähintään 20 prosenttia vuoteen 2030 mennessä;

M. ottaa huomioon, että nykyinen kivennäislannoitteiden saatavuuden kriisi painottaa karjan keskeistä roolia Euroopan maatalouden tasapainottamisessa, sillä sen avulla ylläpidetään viljelykasvien tuotantoa korvaamalla ja täydentämällä kivennäislannoitteita; ottaa huomioon, että on edelleen monia orgaanisten ravinteiden lähteitä, joita ei tällä hetkellä käytetä täysimääräisesti, kuten karjanlantaa, mädätettä, frassia ja puhdistamolietettä; ottaa huomioon, että orgaanisten ravinteiden jalostamisella orgaanisiksi lannoitevalmisteiksi voi olla merkittävä rooli Pellolta pöytään -strategian tavoitteiden ja unionin ilmastotavoitteiden saavuttamisessa;

N. ottaa huomioon, että yhdistetyn kuivuusindikaattorin mukaan aikana, joka kattoi elokuun 2022 kymmenen ensimmäistä päivää, 47 prosentille Euroopan pinta-alasta oli annettu varoitus vakavasta kuivuudesta ja 17 prosentille oli julistettu hätätila; toteaa, että tilanne pahentui eniten sellaisilla alueilla, joita kuivuus koetteli keväällä 2022 ([13]);

O. ottaa huomioon, että lannasta talteen otetun typen (RENURE) hyödyntäminen osana lannanhallintajärjestelmiä mahdollistaa kehityksen kohti kiertotaloutta ja resurssitehokkuuden lisäämisen EU:n elintarvikejärjestelmässä;

P. ottaa huomioon, että komission oma yhteinen tutkimuskeskus on laatinut kriteerit sellaisen käsitellyn lannan turvalliselle käytölle, joka ylittää nitraattiherkille alueille nitraattidirektiivissä asetetun kynnysarvon;

([12]) https://grain.org/system/articles/pdfs/000/006/903/original/The%20Fertiliser%20Trap%20English%20-%20Embargoed%208th%20November%202022.pdf?1667838216.

([13]) https://edo.jrc.ec.europa.eu/documents/news/GDO-EDODroughtNews202208_Europe.pdf.

Torstai 16. helmikuuta 2023

1. korostaa typpilannoitteiden 149 prosentin raportoitua hintojen nousua syyskuussa 2022 ja suhtautuu myönteisesti lannoitteista annettuun komission tiedonantoon ja sen tavoitteeseen varmistaa lannoitteiden saatavuus ja kohtuuhintaisuus EU:n maatalousalan häiriönsietokyvyn varmistamiseksi;

2. korostaa, että kaikentyyppisten lannoitteiden saatavuus ja lannoitteiden tuotanto ovat olennaisen tärkeitä elintarvikkeiden toimittamisessa unionin kansalaisille ja maailmanlaajuisen elintarviketurvan kannalta sekä maaperän hedelmällisyyden varmistamiseksi ja maaperän köyhtymisen välttämiseksi; toteaa, että lannoitteiden tuotanto on olennaisen tärkeää myös AdBluen tuotannolle liikennealaa varten ja hiilidioksidin tuotannolle elintarviketeollisuutta varten; on huolissaan typpilannoitteiden hintojen ennennäkemättömästä noususta, johon vaikuttavat myös maakaasun korkeat hinnat ja kaasunsaannin häiriintyminen, ja korostaa, että tällä voi olla merkittävä vaikutus maataloustuotannon kustannuksiin ja EU:n maatalousalan kilpailukykyyn;

3. korostaa, että lannoitteiden rajoitettu saatavuus vuonna 2022 on johtanut jäännöslannoitevarantojen ehtymiseen maaperässä, mikä voi vaikuttaa merkittävästi Euroopan elintarviketuotantoon vuonna 2023;

4. katsoo, että komission tiedonannossaan esittämät toimenpiteet ovat hyvä alku erityisesti lannoitekriisin välittömässä torjumisessa, mutta nämä toimenpiteet eivät silti läheskään riitä korjaamaan lannoitemarkkinoiden vääristymiä ja varmistamaan pitkän aikavälin strategista riippumattomuutta lannoitteiden suhteen; kehottaa komissiota laatimaan EU:n pitkän aikavälin lannoitestrategian ja esittämään EU:n pitkän aikavälin kestävän maaperän ravinnestrategian kesäkuuhun 2023 mennessä; kehottaa toteuttamaan nopeasti kokonaisvaltaisia toimia, jotta vältetään uudet riippuvuudet tuontilannoitteista tai -energiasta ja energiankantajista ja varmistetaan maailmanlaajuinen elintarviketurva edistämällä kestävää elintarviketuotantoa, jossa kunnioitetaan ympäristöä ja joka mukautetaan ilmastonmuutokseen, ottaen samalla huomioon alueellinen, eurooppalainen ja maailmanlaajuinen taloudellinen ja sosiaalinen tilanne;

5. korostaa tarvetta pitkän aikavälin ratkaisuille, jotka otetaan käyttöön Euroopan tasolla, jotta vältetään taloudellisten vääristymien syntyminen jäsenvaltioiden maatalousalojen välille;

6. muistuttaa, että jopa lyhytaikainen lannoitteiden tai kohtuuhintaisuuden puute voi vaarantaa oikea-aikaisen viljelyn ja vaikuttaa kielteisesti viljelijöiden tuloihin; tämä voi lisätä ruokaturvattomuutta;

7. painottaa tuotantopanoskustannusten lisääntymisen vaikutusta EU:n maatalouteen ja korostaa, että muiden alueiden, kuten Venäjän ja Etelä-Amerikan, viljelijöillä on käytettävissään huomattavasti edullisempia lannoitteita, mikä heikentää EU:n viljelijöiden kilpailukykyä;

Lyhyen aikavälin toimenpiteet

8. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota harkitsemaan varainhoitovuoden 2023 maatalousalan varauksen käyttöä välittömän tuen antamiseen viljelijöille lannoitekustannusten jyrkän nousun ja siitä johtuvan tuotantokustannusten nousun vuoksi;

9. korostaa kuitenkin, että kriisivarauksen käyttö ei ole riittävä taloudellinen vastaus haasteisiin vastaamiseksi ja että tarvitaan vankempia toimia meneillään olevan kriisin torjumiseksi; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan tuen viljelijöille siihen asti, kunnes markkinat vakiintuvat ja kivennäislannoitteille on tarjolla vaihtoehtoja; toteaa, että YMP:n talousarvion peräkkäiset vähennykset ja inflaatiopaineet ovat yhdessä heikentäneet entisestään EU:n viljelijöiden toiminnan kannattavuutta;

10. kehottaa tässä yhteydessä jäsenvaltioita asettamaan kansallisissa hätäsuunnitelmissaan etusijalle maakaasun ja kohtuuhintaisen sähkön jatkuvan ja keskeytymättömän saatavuuden lannoitteiden ja niihin liittyvien AdBluen ja hiilidioksidin tuotantoa varten elintarviketurvan, kilpailukyvyn maailmanmarkkinoilla ja toimivan kuljetusalan varmistamiseksi pitkällä aikavälillä;

11. pelkää, että viljelijöille ja lannoitetuottajille valtiontuen väliaikaisen kriisikehyksen kautta annettava tuki saattaa aiheuttaa riskin uudelleenkansallistamisesta, pirstoutumisesta ja kilpailusta eri markkinoiden ja yksittäisten viljelijöiden välillä; korostaa, että on suosittava yhteisiä toimenpiteitä ja että on tarpeen luoda tasapuoliset toimintaedellytykset ja jakaa tarjonta oikeudenmukaisesti kaikkialla unionissa;

12. muistuttaa tässä yhteydessä, että monivuotisen rahoituskehyksen väliarviointi voisi tehdä mahdolliseksi YMP:n talousarvion kasvattamisen ottaen huomioon inflaation vakava vaikutus tuotantopanoskustannuksiin ja maataloustuloihin; kannustaa EU:ta etsimään vaihtoehtoisia rahoituslähteitä YMP:n ulkopuolelta, kehittämään asianmukaisia toimenpiteitä lannoitteiden kohtuuhintaisuuden ja saatavuuden varmistamiseksi EU:ssa ja lieventämään lannoitevajeen taloudellisia vaikutuksia;

13. muistuttaa jäsenvaltioita mahdollisuudesta kehittää YMP-strategiasuunnitelmiensa puitteissa erityisiä ekojärjestelmiä, joilla edistetään orgaanista lannoittamista ja maaperän optimaalisten pH-tasojen kehittämistä, jotka edellyttävät vähemmän lannoitteiden käyttöä ja johtavat rajallisten toimitusten mahdollisimman tehokkaaseen käyttöön, tai alakohtaisia toimia muilla aloilla, joihin voi sisältyä toimenpiteitä, joilla muun muassa edistetään vaihtoehtojen kehittämistä kivennäislannoitukselle, tuetaan yhteisiä ja yhteistyöhön perustuvia lähestymistapoja pulatilanteisiin sekä sovelletaan innovointia ja teknologiaa lannoitteiden käytön vähentämiseksi;

14. tunnustaa maatalouselintarvikeosuuskuntien roolin ja antaa niille erillistä tukea, koska niillä on logistiset, organisatoriset ja taloudelliset valmiudet edistää paikallisia lannoitteiden tuotantohankkeita sekä kotieläimistä saatavien että muihin kuin fossiilisiin polttoaineisiin pohjaavien lannoitteiden osalta;

15. kehottaa komissiota tukemaan jäsenvaltioita ratkaisujen löytämisessä YMP:n strategiasuunnitelmien tehokkaaseen käyttöön lannoitetilanteen käsittelemiseksi; kannustaa jäsenvaltioita tarkistamaan tarvittaessa YMP:n kansallisia strategiasuunnitelmiaan puutteiden korjaamiseksi, jotta voidaan optimoida ja vähentää lannoitteiden käyttöä ja ravinnehävikkiä, kannustaa kivennäislannoitteiden korvaamiseen ja täydentämiseen orgaanisista orgaanisista lähteistä peräisin olevilla ravinteilla sekä nopeuttamaan sopivia lannoitukseen liittyviä toimenpiteitä, jotta varmistetaan maaperän hedelmällisyys ja optimaaliset sadot estäen samalla hiilivuodot alueilla, joiden tuotantostandardit ovat heikommat; korostaa, että nämä tarkistukset olisi tehtävä oikea-aikaisesti edellyttäen, että tuotannon määrää ja laatua ei vähennetä eikä niitä pidetä YMP:n kansallisten strategiasuunnitelmien muutoksena, joka sallitaan vain kerran vuodessa; korostaa selkeitä hyötyjä, joita palkokasvit vuoroviljelyssä voivat tarjota lannoitustoimenpiteenä tässä yhteydessä, kun otetaan huomioon niiden kyky sitoa nitraatteja ja vähentää siten lannoitteiden tuotantopanosten tarvetta; kehottaa komissiota varmistamaan, että kaikki jäsenvaltiot antavat viljelijöilleen mahdollisuuden käyttää kerääjäkasveja YMP:n hyvän maatalous- ja ympäristökunnon puitteissa;

16. kannustaa jäsenvaltioita hyödyntämään täysimääräisesti hiljattain hyväksytyn asetuksen (EU) 2019/1009 tarjoamia mahdollisuuksia, sillä siinä tarkistettiin EU:n lannoitevalmisteiden asettamista saataville markkinoilla koskevia sääntöjä ja mahdollistettiin EU:n sisämarkkinoiden avaaminen orgaanisille ja biojätepohjaisille lannoitteille myöntämällä niille pääsy CE-merkintään;

17. kehottaa komissiota päivittämään karjanlannan määritelmää unionin lainsäädännössä tekemällä selvän eron käsitellyn ja käsittelemättömän lannan välillä, jotta niitä voidaan säännellä asianmukaisesti ja ottaen huomioon niiden erilaiset koostumukset ja pilaantumisen riskit;

18. kehottaa komissiota keräämään tieteellistä näyttöä fermentoidun lannan ja muiden käsiteltyjen orgaanisten ravintoaineiden vaikutuksista ilmastohyötyjen ja veteen kohdistuvan pilaantumisriskin kannalta; kehottaa komissiota hyödyntämään fermentoidun lannan ja muiden käsiteltyjen orgaanisten ravintoaineiden käytöstä ympäristölle koituvia hyötyjä, jos ne on tieteellisesti osoitettu, edistämällä niiden käyttöä ja mahdollisesti mukauttamalla lainsäädäntöä;

19. pitää valitettavana, että tiedonannolla ei helpoteta kemiallisten lannoitteiden orgaanisten vaihtoehtojen, kuten lannasta talteen otetun typen (RENURE), karjan lietelannan anaerobisessa mädätyksessä syntyvästä biojätteestä saatavan mädätteen ja minkä tahansa muun tehokkaan ja varmennetun välineen käyttöä, joita voidaan käyttää sekä maataloudessa että karjankasvatuksessa, ja kehottaa muuttamaan nitraattidirektiivin liitettä III tätä varten siten, että samalla noudatetaan edelleen tehokkuuden ja turvallisuuden periaatteita; kehottaa tällä välin nykyisen kriisin valossa tekemään väliaikaisen poikkeuksen, koska RENURE-tuotteilla ja mädätteellä voidaan korvata kemiallisia lannoitteita aiheuttamatta lisää päästöjä, typpihävikkiä tai lannantuotantoa; kehottaa komissiota ehdottamaan viipymättä ja viimeistään tulevassa integroidussa ravinnehuoltosuunnitelmassaan lainsäädäntötoimenpiteitä, joilla pannaan täytäntöön yhteisen tutkimuskeskuksen kehittämien kriteerien laillinen ja turvallinen soveltaminen, jotta RENUREa voidaan käyttää turvallisesti yli nitraattidirektiivissä nitraattiherkille alueille asetettujen kynnysarvojen;

Torstai 16. helmikuuta 2023

20. toteaa, että frassin käytöllä lannoitteena voi olla tärkeä rooli maaperän ravinnetarpeiden täyttämisessä; kehottaa tässä yhteydessä komissiota antamaan kannustimia frassin käytölle poistamalla tarpeettomat lainsäädännölliset ja hallinnolliset rasitteet mahdollisimman pian;

21. korostaa, että kaikki viivytykset käsitellystä lannasta peräisin olevien ravinteiden uudelleenkäytön tunnustamisessa samoissa olosuhteissa kuin kemialliset lannoitteet pitkittäisivät tasapuolisten toimintaedellytysten puuttumista samankaltaisten lannoitevalmisteiden välillä;

22. kehottaa komissiota ja neuvostoa ulottamaan väliaikaisen tuontitullien keskeyttämisen koskemaan kaikkia kivennäislannoitteita, lukuun ottamatta Venäjältä tai Valko-Venäjältä peräisin olevia lannoitteita, jotta voidaan lisätä lannoitteiden saatavuutta viljelijöiden kannalta ja siten vakauttaa hintoja ja tehdä Euroopan markkinoista dynaamisemmat parantamalla logistiikkaa ja vähentämällä hallinnollista taakkaa; korostaa, että EU:n ei pitäisi korvata yhtä riippuvuutta toisella, tällä kertaa tuoduilla lannoitteilla, eikä vaarantaa siirtymistä kohti vähähiilistä eurooppalaista lannoiteteollisuutta, mikä johtaisi hiilidioksidipäästöjen merkittävään kasvuun maailmanlaajuisesti ja haittaisi siten Pariisin ilmastotavoitteiden toteutumista;

23. kehottaa perustamaan elinkeinonharjoittajille tukimekanismin, jolla hallitaan suurten lannoitemäärien ostamisen riskiä; panee merkille tarpeen varmistaa, että elinkeinonharjoittajien markkinoille saapumiseen liittyvät riskit vähenevät termiiniostojärjestelmässä, joka suojaa heitä kestämättömiltä velkatasoilta;

24. pitää valitettavana, että komissio ei esittänyt vaikutustenarviointia seurauksista, joita koituu ravinnehävikin vähentämisestä vähintään 50 prosentilla vuoteen 2030 mennessä, ja kehottaa toteuttamaan välittömästi toimia tilanteen korjaamiseksi;

25. kehottaa komissiota arvioimaan mahdollisuutta laatia säännöt lannoitteiden yhteishankintamekanismin perustamiselle EU:n tasolla;

26. kehottaa komissiota ja neuvostoa parantamaan Euroopan lannoitemarkkinoiden toimintaa vähentämällä niiden logistisia pullonkauloja ja varmistamaan tasapainon erityisesti tuonnin osalta, vähentämään lannoitteiden tuontiin ja kauppaan kohdistuvaa hallinnollista taakkaa sekä helpottamaan jakelijoiden ja viljelijöiden ostoja ja varastointia satokauden ulkopuolella;

27. panee merkille kauppiaiden lisääntyneet likviditeettitarpeet ja tarpeen asettaa rahoitusta saataville Euroopan keskuspankin kautta lainanoton ja termiiniostojen helpottamiseksi lannoitteita varten;

28. kehottaa komissiota luomaan strategisia liittoja luotettavien kumppanien kanssa, jotta helpotetaan lannoitteiden hankintaa keskipitkällä aikavälillä;

29. korostaa, että markkinoiden manipulointi vaikuttaa lannoitteiden tarjontaan ja voi vaikuttaa viljan ja rehun termiiniostosopimuksiin ja johtaa siten elintarvikkeiden kuluttajahintojen inflaatioon;

Keskipitkän ja pitkän aikavälin toimet

30. panee merkille, että kivennäislannoitteiden raaka-aineet, maakaasu, fosfori ja kalium ovat suurelta osin peräisin EU:n ulkopuolelta ja usein autokraattisista maista ja että kivennäislannoitteiden omavaraisuus ei ole realistista lyhyellä tai edes keskipitkällä aikavälillä; kehottaa siksi keskittymään enemmän keskipitkän ja pitkän aikavälin toimenpiteisiin, mukaan lukien investoinnit ja uudet liiketoimintamallit, joilla vähennetään tai poistetaan mahdollisesti haitallisia tuontiriippuvuuksia ja erityisesti vältetään uusien tällaisten riippuvuuksien syntyminen, lisätään EU:n strategista riippumattomuutta lannoitteiden suhteen erityisesti irtautumalla hiilestä ja ottamalla käyttöön uusiutuvia energialähteitä, joita käytetään vihreiden lannoitteiden tuotantoon, parantamalla orgaanisten lannoitteiden ja kierrätetyistä jätevirroista peräisin olevien ravinteiden saatavuutta ja lisäämällä maatalouden kiertoa, mikä vahvistaa EU:n maatalousalan häiriönsietokykyä;

31. toteaa, että EU:n uudella hiilirajamekanismilla (CBAM) on tärkeä tavoite ehkäistä hiilivuoto ja että se olisi yhdistettävä muihin EU:n tavoitteisiin, kuten ruokaturvan varmistamiseen;

32. kehottaa toteuttamaan välittömiä toimia, mukaan lukien varmistamaan asianmukaiset säännökset ja rahoituksen, jotta EU:n nykyinen lannoiteteollisuus voi tehokkaasti ja kiireellisesti irrottaa tuotantoprosessit hiilestä, jotta voidaan lopettaa maakaasuriippuvuus ja samalla toimittaa uusiutuvia, fossiilittomia ja vähähiilisiä lannoitteita EU:n viljelijöille;

33. toteaa, että lannoitteiden tuotannossa käytettävä venäläinen kaasu rahoittaa osaltaan Ukrainan sotaa; kehottaa tämän vuoksi osoittamaan mahdollisimman pian riittävät resurssit, jotta voidaan lopettaa riippuvuus venäläisestä kaasusta;

34. korostaa tarvetta nopeuttaa typpilannoiteteollisuuden irtautumista hiilestä ja sen kestävyyden ja häiriönsietokyvyn lisäämistä käyttämällä fossiilittomia, vähähiilisiä ja uusiutuvia energialähteitä ja kierrätettyjä ravinteita lannoitteiden tuotannossa, erityisesti lannan kompostoinnista saatavaa typpeä, jotta voidaan vähentää riippuvuutta maakaasusta; kehottaa tässä yhteydessä komissiota tekemään uusia ja strategisesti alueellisesti keskitettyjä ehdotuksia, joilla tehostetaan pienten ja keskisuurten biokaasulaitosten käyttöönottoa lannoitteiden ja energian tuottamiseksi kaikkialla Euroopassa, jotta voidaan tukea viljelijöitä sellaisen kestävän EU:n arvoketjun luomisessa, joka vähentää EU:n riippuvuutta kolmansista maista; huomauttaa, että maatalouden anaerobisten mädätyslaitosten, joiden pääasiallinen strateginen tarkoitus on biometaanin ja mädätteen tuotanto, lukumäärän kasvun ei tulisi tapahtua yksinomaan YMP:n rahoituksen kustannuksella;

35. kehottaa komissiota ehdottamaan keskipitkän ja pitkän aikavälin poliittisia toimenpiteitä, joilla mahdollistetaan RENURE-tuotteiden käyttö luokittelemalla ne tieteellisiin kriteereihin perustuviksi kemiallisten lannoitteiden korvaajiksi, jotka tarjoavat viljelijöille mahdollisuuden vähentää riippuvuuttaan kemiallisista lannoitteista ja lisätä tilalla tapahtuvaa kiertoa hyödyntämällä lannan kaltaisia jäämiä;

36. panee merkille Euroopan merituulivoiman mahdollisuudet tuottaa sähköä vedyn ja ammoniakin tuotantoa varten; kehottaa komissiota tutkimaan, onko mahdollista toteuttaa integroitu malli ammoniakin tuottamiseksi sekä meriliikenteen kestävänä polttoaineena että kestävänä lannoitelähteenä;

37. kehottaa komissiota esittämään vaikutustenarvioinnin, jossa analysoidaan kattavasti kivennäis-, orgaanisista kivennäis- ja orgaanisista lannoitteista peräisin olevien ravinteiden tarjontaa EU:ssa ja jossa keskitytään varmistamaan pitkän aikavälin tavoite omavaraisuudesta ravinteiden tarjonnassa;

38. korostaa tarvetta kehittää tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavia nesteytetyn maakaasun vastaanotto-toterminaaleja vedyn ja ammoniakin käsittelyn helpottamiseksi;

39. pitää tärkeänä, että lannoitusta ja ravinteiden käytön tehokkuutta parannetaan kannustamalla viljelijöitä kestävyyteen ja optimointiin, erityisesti tarjoamalla tarpeisiin sovitettua teknistä neuvontaa, digitalisointia, innovointia, täsmäviljelyä ja ravinteiden käytön hallintaan tarkoitettuja työkaluja, jotka mahdollistavat viljelykäytäntöjen tehostamisen, sekä asettamalla etusijalle agroekologiset käytännöt ja tukemalla niitä; painottaa, että tämä vaatii taloudellista panostusta;

40. tunnustaa saavutetut edistysaskeleet keinotekoisten lannoitteiden korvaamisessa kehittyneillä, nykyaikaisilla ja agroekologisilla menetelmillä, joita käytetään päivittäisessä maataloudessa innovatiivisilla tiloilla; kehottaa levittämään näitä käytäntöjä neuvontapalvelujen, viljelijöiden välisten keskustelujen ja koulujen avulla;

41. kehottaa keskittymään enemmän kiertotalouteen ja agroekologiaan ja siten painottamaan EU:n tutkimusohjelmissa enemmän innovaatioihin, myös nopeuttamalla RENUREn käyttöä ja tukemalla agroekologisen tietämyksen, menetelmien ja innovaatioiden löytämistä, levittämistä ja jakamista erityisesti maatalouskoulujen ja neuvontapalvelujen kautta uusien lannoitteiden tai muiden vaihtoehtojen kehittämiseksi ja täsmäviljelyn edistämiseksi;

42. kehottaa komissiota keräämään ja jakamaan jäsenvaltioilta tietoja ja kokemuksia käytännöistä, kuten lannoitteiden käytön optimoinnista, ravinteiden kierrätyksestä ja vaihtoehtoisten ravinteiden käytöstä ottaen samalla huomioon näiden vaihtoehtojen käytön laajentamisen yhteydessä kohdatut esteet, ja kertomaan yksityiskohtaisesti, miten nämä ongelmat voidaan ratkaista; kannustaa panemaan täytäntöön ja laajentamaan maatilojen kestävää ravinnehuoltoa koskevaa välinettä jäsenvaltioiden tasolla, jotta EU:n viljelijöille voidaan tarjota yksilöllistä ja täsmällistä neuvontaa ravinteiden hoidosta, lannoitteita koskevat vaatimukset mukaan luettuina; tukee tässä yhteydessä digitaalisen päätöksenteon tukivälineiden käyttöönottoa erityisesti kollektiivisissa ja osuuskunnallisissa yhteyksissä, jotta voidaan poistaa pientilojen koon rajoitukset;

Torstai 16. helmikuuta 2023

43. panee merkille merkittävän mahdollisuuden vähentää unionin kollektiivista riippuvuutta kemiallisista lannoitteista käyttämällä tehokkaammin kotieläinten tuottamaa orgaanista lantaa, typpeä sitovia kasveja, kuten apilaa, ja ravinnehuoltotekniikoita; kehottaa komissiota tukemaan taloudellisesti näiden toimenpiteiden käyttöä ja kehittämistä;

44. toteaa, että karjan tuottama orgaaninen lanta on tärkeä osa siirtymistä kestävämpiin elintarvikejärjestelmiin ja että sillä on keskeinen asema monissa luonnonmukaisissa viljelyjärjestelmissä;

45. kehottaa komissiota monipuolistamaan lannoitteiden lähteitä ja etsimään uusia mineraaliesiintymiä EU:ssa sekä kestävällä tavalla laajentamaan olemassa olevia, jotta vähennetään riippuvuutta ulkomaisista markkinoista ja edistetään suurempaa omavaraisuutta; korostaa, että EU:n on pitkällä aikavälillä kehitettävä orgaanisten lannoitteiden ja agroekologisten tekniikoiden tarjontaa typpilannoiteriippuvuuden vähentämiseksi;

46. kehottaa hyväksymään nopeasti lainsäädäntöä uusista kasvinjalostustekniikoista, erityisesti uusista genomitekniikoista, jotka lisäävät satoja lisäämättä lannoitteiden tarvetta; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan uusien kasvinjalostustekniikoiden, myös uusien genomitekniikoiden, tutkimusta ja kehittämistä;

47. kehottaa komissiota tarkastelemaan uudelleen kaikkia käyttämättömiä lannoitteiden tuotantovalmiuksia EU:ssa ja määrittämään, missä tuotantokapasiteetin lisääminen voi olla mahdollista;

48. tukee sellaisten ympäristöystävällisten lannoitteiden valmistusta, jotka hyödyntävät paikallisia resursseja ja uusiutuvaa energiaa, kuten vihreää ammoniakkia;

49. kannattaa elintarviketurvaa koskevaa tavoitetta vaarantamatonta palkokasvien käyttöä maaperän laadun ylläpitämiseksi ja parantamiseksi ja kehottaa lisäämään palkokasvien viljelyä EU:n tasolla biologisen monimuotoisuuden ja typen sitomisen lisäämiseksi; kehottaa komissiota esittämään aikanaan eurooppalaisen proteiinistrategian, jossa keskitytään voimakkaasti palkokasveihin, viljelykäytäntöjen tehostamiseksi;

50. korostaa tarvetta tukea maaperää ja hivenaineita koskevaa testausta maatilatasolla; korostaa, että tällaisen tietämyksen ansiosta viljelijät voivat suunnitella tehokkaampia lannoitus-, viljely- ja maanhoitotoimia ja tarjota perustan kestävälle viljelykierto-ohjelmalle; kehottaa komissiota käynnistämään niin kutsutun testaa maaperäsi ilmaiseksi -aloitteen, kuten EU:n vuoteen 2030 ulottuvassa maaperästrategiassa ilmoitettiin, ja antamaan teknistä ja taloudellista tukea ekojärjestelmän tai toisen pilarin toimenpiteen muodossa;

51. korostaa vuoroviljelyn merkitystä maaperän hedelmällisyydelle;

52. korostaa, että viljelijöille on annettava lisää taloudellista tukea kalkin, apilan ja monilajisten ruohikkojen hyödyntämisessä, jotta voidaan puuttua yhteiseen lannoiteriippuvuuteemme ja saavuttaa Pellolta pöytään -strategian tavoitteet;

53. kannustaa lisäämään biostimulanttien käyttöä lannoituksen optimoimiseksi parantamalla ravinteiden imeytymistä ja tehokkuutta, viljelykasvien sietokyvyn parantamiseksi ilmastonmuutoksen aiheuttamien vaikutusten, kuten kuivuuden ja äärimmäisten lämpötilojen, aiheuttamalle abioottiselle rasitukselle ja niiden tuotavuuden parantamiseksi; kehottaa komissiota tässä yhteydessä investoimaan Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen käytettävissä olevaan asiantuntemukseen ja asiantuntijoiden määrään, jotta voidaan nopeuttaa uusien biostimulanttien arviointia ja hyväksymistä;

54. toteaa, että luonnonmukainen maatalous on vähemmän altis hintojen nousulle, mutta ennen kuin siirrytään käyttämään kestäviä lannoitteita, EU:n lannoiteteollisuuden on saatava pääsy tarvittaviin tuontituotteisiin, kuten kaasuun, jotta lannoitteita voidaan tuottaa EU:ssa ja jotta varmistetaan, että EU:n satonäkymät eivät vaarannu; kehottaa komissiota nopeuttamaan sen tiedonannossa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamista, jotta voidaan puuttua Euroopan elintarviketurvan kriisivalmius- ja kriisinhallintamekanismin (EFSCM) avulla tunnistettuihin riskeihin ja haavoittuvuuksiin;

55. kannustaa lisäksi käyttämään kompostia ja muita maaperän muutoksia maaperän terveyden ja lannoituksen parantamiseksi ja edistämään samalla kuivuuden torjuntaa ottaen huomioon näiden tuotteiden veden varastointiominaisuudet;

56. panee merkille, että typpioksiduuli muodostaa merkittävän osan EU:n maatalouden päästöistä, ja kehottaa siksi käyttämään ja priorisoimaan lannoitteita, jotka eivät tuota typpioksiduulipäästöjä;

57. pitää myönteisenä komission ilmoitusta INMAPista; kehottaa tunnustamaan tasapainoisen viljelykasvien ravitsemuksen merkityksen terveelle maaperälle ja elintarviketuotannolle ja etsimään objektiivisesti vaihtoehtoisia ravinnerikkaita sivuvirtoja ja energialähteitä ja edistämään kaiken turvallisen biojätteen ja eläimistä saatavien sivutuotteiden käyttöä; korostaa, että INMAPissa olisi keskityttävä ravinteiden käytön tehostamiseen, edistettävä vihreiden lannoitteiden kehittämistä ja optimoitava kivennäislannoitteiden ja orgaanisten lannoitteiden käyttöä täsmäviljelyn, ravinnehuoltosuunnittelun sekä paremman varastoinnin ja kuljetuksen avulla aiheuttamatta viljelijöille tarpeettomia lisärasitteita, noudattaen sääntelyn rajoja ja ryhtyen varotoimiin mikrobilääkeresistenssin torjumiseksi;

58. toteaa, että ihmisperäiset jätteet ovat tällä hetkellä yksi suurimmista ravinnekierron sulkemattomista ympyröistä, sillä jätevesistä peräisin olevia ravinteita ei useimmiten palauteta maatalousmaahan; kehottaa komissiota kannustamaan tehokkaammin sellaisten tekniikoiden käyttämistä, jotka auttavat saamaan ravinteita jätevesilietteestä, muun muassa ottamalla käyttöön jätteeksi luokittelun päättymistä koskevat kriteerit (end-of-waste -kriteerit) jätevedenkäsittelylaitoksista talteen otetuille materiaaleille ja kehittämällä kriteerejä niiden turvalliselle soveltamiselle maatalousmaahan;

59. vaatii, että yhdeksi maatalouspolitiikan pitkän aikavälin tavoitteeksi asetetaan karjan läsnäolo useimmilla alueilla; katsoo, että orgaanisten lannoitteiden yhdenmukaisemman saatavuuden olisi oltava osa EU:n maatalousstrategiaa;

60. kehottaa analysoimaan mahdollisuutta laajentaa alueellista joustavuutta nitraattidirektiivin puitteissa ottaen huomioon saastumisen vähentämistavoitteen; kehottaa komissiota harkitsemaan tasapainoista tilakohtaista typpitasetta koskevien sääntöjen hyväksymistä ja poikkeuksien myöntämistä orgaaniseen lannoitteeseen ja vastaaviin tuotteisiin sisältyvän typen 170 kilogramman vuotuisesta enimmäismäärästä hehtaarilla, ottaen huomioon erilaiset olosuhteet yksittäisissä jäsenvaltioissa ja suotuisten ilmasto-olosuhteiden alueilla ja huomioiden lannoitteiden tehokkaan käytön, lannoituksen optimoinnin sekä biojätteen, sivuravinnelähteiden ja biostimulanttien käytön;

61. on huolissaan lannoitemarkkinoiden avoimuuden puutteesta ja kannattaa lisätoimia avoimuuden ja yleisölle tiedottamisen lisäämiseksi sekä EU:ssa että maailmanlaajuisesti näillä markkinoilla ja lannoitteiden tuotannossa käytettävien raaka-aineiden osalta; kehottaa komissiota seuraamaan tiiviisti maailmanlaajuisten lannoitevalmistajien liiallisia voittoja ja tarvittaessa tutkimaan kartellisopimuksia ja määräämäviä markkina-asemia sekä satunnaisten voittojen verotusmahdollisuuksia ja tekemään asiaa koskevia ehdotuksia, jotta voidaan torjua epäreilua kilpailua; kehottaa komissiota perustamaan markkinoiden seurantakeskuksen, jonka tehtävänä on seurata kansainvälisiä ja kotimaisia lannoitevarastoja ja vähentää keinottelun vaikutusta markkinoihin;

62. panee merkille, että energian ja lannoitteiden mediaaniosuus tuotantopanosten kokonaiskustannuksista EU:n jäsenvaltioissa on 8 prosenttia ja vuositasolla 6 prosenttia, mutta kustannusosuudet vaihtelevat huomattavasti maiden ja vuosien välillä ([14]); katsoo näin ollen, että on sekä oikea-aikaista että asianmukaista nopeuttaa ulkoisen lähentymisen prosessia, jotta viljelijöille voidaan antaa vaikutusmahdollisuuksia niissä jäsenvaltioissa, joissa prosessia ei ole vielä saatettu päätökseen nykyisiin haasteisiin vastaamiseksi;

63. kehottaa komissiota laatimaan maailmanlaajuisen strategian, jonka tavoitteena on vähentää Venäjän federaation määräävää asemaa maailmanlaajuisilla lannoite- ja elintarvikemarkkinoilla, erityisesti EU:n välittömässä naapurustossa, ja korostaa, että maailman on oltava riippumaton Venäjän viennistä, mikä loisi mahdollisuuksia uusiutuville, fossiilittomille ja vähähiilisille lannoitteille ja elintarvikkeille EU:n naapurustossa ja maailmalla;

64. kehottaa komissiota ottamaan huomioon yhteisen tutkimuskeskuksen toteuttamat vaikutustutkimukset, joissa varoitetaan tuotantoon ja elintarviketurvaan kohdistuvista kielteisistä vaikutuksista, joita lannoitteiden käytön rajoittamisella voisi olla lyhyellä aikavälillä ilman, että viljelijöille olisi olemassa toteuttamiskelpoisia kaupallisia vaihtoehtoja;

o

o o

65. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komissiolle ja neuvostolle.

([14]) https://commission.europa.eu/publications/analysis-main-drivers-food-security_en.